

ORIGINALAS NEBUS SIUNČIAMAS

Lietuvos Respublikos ministrui pirmininkui
p. Sauliui Skverneliui

2019 m. gegužės 29 d.
Nr. 20190529/2
Vilnius

Kopija:
Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministrui
p. Aurelijui Verygai
Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministrui
p. Virginijui Sinkevičiui
Lietuvos Respublikos Teisingumo ministrui
p. Elvinui Jankevičiui
Lietuvos Respublikos Finansų ministrui
p. Viliui Šapokai
Lietuvos Respublikos Konkurencijos tarybos
Pirmininko pavaduotojai Jūratei Šovienei

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2005 M. RUGSĖJO 13 D. NUTARIMO NR. 994 PAKEITIMO PROJEKTO

Gerbiamas Premjere,

Kreipiamės į Jus Inovatyvios farmacijos pramonės asociacijos, vienijančios 17-os pasaulinių farmacijos kompanijų atstovybes Lietuvoje, vardu (toliau – IFPA).

Artimiausiu metu Vyriausybės posėdyje bus svarstomas Sveikatos apsaugos ministerijos parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugsėjo 13 d. nutarimo Nr. 994 „Dėl Ambulatoriniam gydymui skiriamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių bazinių kainų ir paciento priemonių už juos apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektas.

Norime atkreipti Jūsų dėmesį į keletą su šio Projekto turiniu ir jo rengimo eiga susijusių aspektų:

1. Šiuo metu kompensuojamų vaistų kainos Lietuvai turi atitikti minėtame LRV nutarime nustatytą reikalavimą – neturi būti didesnės, nei to paties vaisto trijų mažiausių kainų vidurkis ES šalyse. Iš esmės tai reiškia – būti mažiausia kaina ES. Jei šis reikalavimas nevykdomas – vaistas nekompensuojamas. Pagal šiuo metu galiojančią tvarką, jei vaisto kaina didėja ar mažėja ES šalyse – atitinkamai keičiasi ir vaisto kaina Lietuvoje.
2. SAM teigimu, vaistų kainos auga, todėl siūlomu Projektu siekiama „išsaldyti“ kompensuojamų vaistų kainas ir neleisti vaistų gamintojams tiekti į Lietuvą vaistus didesnėmis kainomis, nei buvo iki tol. Toks „išsaldymas“ bus taikomas visais atvejais, neatsižvelgiant į tai, ar kainos didėja tik Lietuvai ar didėja ir kitose ES šalyse arba keičiasi dėl valiutos kurso svyravimų (pavyzdžiui, dėl Brexit ženkliai krito svaro kursas, dėl ko vaistai Jungtinėje Karalystėje, jų kainas perskaičiavus eurai, staiga ir gan ženkliai „atpigo“, nors faktiškai vaistų gamintojai kainų nemažino. Atitinkamai kylant kursui, vaisto kaina eurai pradeda „augti“).
3. Kainų „išsaldymas“ tais atvejais, kai yra **objektyvios priežastys kainos augimui**, turės akivaizdžių neigiamų pasekmių - **vaistų gamintojas negalės užtikrinti nepagrįstai mažos**

kainos, jei kainos auga visose ES šalyse arba kainos didėja tik dėl valiutų kursų svyravimų ir kainos perskaičiavimo metodikos ypatumų, todėl:

- a. arba **didės pacientų priemoka pažymoje nurodyta suma, t.y. 353 tūkst. eurų per ketvirtį, kas sudarytų 1 mln. 412 tūkst. eurų per metus.** (ką pripažįsta ir SAM Projekto poveikio vertinimo pažymoje);
 - b. arba **vaistas turės būti išbraukiamas iš kompensuojamųjų vaistų sąrašo** (o tai nėra paminėta Projekto poveikio vertinimo pažymoje).
4. IFPA sutinka su nuostata, kad nėra teisinga, jei kainos Lietuvai didinamos nepagrįstai. Tačiau nesuprantame SAM pozicijos ir negalime sutikti, kad kainos Lietuvoje negali didėti dėl objektyvių, anksčiau nurodytų priežasčių. IFPA teikė SAM alternatyvų siūlymą, numatantį kainų „iššaldymo“ taikymą esant tam tikroms sąlygoms, tačiau jis buvo atmestas nediskutuojant ir neieškant jokių kitų sprendimų, nurodant tik vieną kontrargumentą - priėmus IFPA siūlymą, bus mažesni sutaupymai.
 5. Taip pat norime pažymėti, kad teiktam Projektui daug pastabų turėjo Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei Konkurencijos taryba. Į daugelį esminių jų pastabų, iš esmės tapačių IFPA pastebėjimams, nebuvo atsižvelgta, o tik apsiribota Projekto poveikio vertinimo pažymos kosmetiniais pataisymais.
 6. Nors teikiama Projektą sudaro du siūlymai – dėl kainų „iššaldymo“ ir dėl sudėtinių vaistų kainodaros sugriežtinimo, Projekto poveikio vertinimo pažymoje nepateikiama jokios informacijos, kokią poveikį vaistų kompensavimo sistemai, valstybės finansams ir verslui turės siūlymas dėl sudėtinių vaistų kainodaros pakeitimo.
 7. Projekto poveikio vertinimo pažymoje pateikiama daug klaidinančios informacijos, akcentuojant tam tikrus faktus, tačiau nutylint kitas aplinkybes, kurių fone šie faktai jau nebepatvirtina Projekto rengėjų interpretacijų ir išvadų, pavyzdžiui:
 - a. teigiama, kad <... visų vaistinių preparatų grupių (ne tik vieno tiekėjo) kainų iššaldymas buvo taikomas iki 2018 m. liepos 12 d. ir toks reikalavimas neapsunkino vaistinių preparatų prieinamumo...>, tačiau nutylima, kad ši nuostata galiojo, kai vaisto kaina Lietuvai buvo nustatoma pagal 8 kaimyninių šalių vaistų kainų vidurkį, o ne pagal visų 27 ES šalių trijų mažiausių kainų vidurkį, t.y. palyginamųjų kainų kartelė šiuo metu yra ženkliai žemiau, nei buvo iki 2018 m. vidurio, todėl nors siūlomas sprendimas ir yra tapatus ankstesniam, tačiau jo poveikis ženkliai skirsis;
 - b. teigiama, kad <... dėl padidėjusio sudėtinių vaistinių preparatų vartojimo pastebima sumažėjusi konkurencija tarp atskirų sudedamųjų veikliųjų medžiagų tiekėjų... pavyzdžiui, 2018 m. III ketv. Kainyne populiariausio AKF inhibitoriaus ... grupę sudarė 4 tiekėjai, o 2018 m. IV ketv. tik 2 tiekėjai...>, tačiau nutylima, kad tuo pat metu įsigaliojo reikalavimai, sugriežtinantys vaistų įtraukimą į kompensuojamųjų vaistų kainyną, dėl ko toje pačioje vaistų grupėje esančių tiekėjų vaistai administracine tvarka buvo išbraukti iš kainyno, kaip pernelyg brangūs.

Prašome atsižvelgti į mūsų pateiktas pastabas ir tai, kad Projekto rengėjai neanalizavo ir tinkamai neįvertino su šio Projekto įgyvendinimu susijusių neigiamų pasekmių, kurias pirmiausiai patirs Lietuvos pacientai.

IFPA direktorė

Agnė Gaižauskienė